

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII
AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA NR. 517
din 29.10.2009

Dosar nr: 252/2009

Petiția nr: 6.030/15.06.2009

Petent: G C

Reclamat: A D B E

Obiect: excluderea unui copil rom din grădiniță

I. Numele și domiciliul părților

I.1. Numele și domiciliul petentei

I.1.1. G C

I.2. Numele și domiciliul ales al reclamatelor

I.2.1. A D , Grădinița nr. 265, Str. Drumul Crețeștilor nr. 29-31,
sector 4, București

I.2.1. B E , Grădinița nr. 265, Str. Drumul Crețeștilor nr. 29-31,
sector 4, București

II. Obiectul sesizării

Petiția nr. 6.030/15.06.2009, trimisă de Primăria Sectorului 4,
Compartimentul Culte și integrare minorități, arată că fiul petentei a fost exclus
din grădiniță datorită apartenenței sale etnice.

III. Descrierea presupusei fapte de discriminare

Petenta, în calitate de mamă a minorului G A M N
arată că fiul ei a fost dat afară din grădiniță pe motive etnice.

IV. Procedura de citare

Părțile au fost citate pentru data de 21.07.2009 (filele 22-23). La audierea din 21.07.2009 s-a prezentat petenta.

Procedura de citare a fost legal îndeplinită.

V. Susținerile părților

În **Petiția nr. 6.030/15.06.2009** (fila 1 din dosar) Primăria Sectorului 4, Compartimentul Culte și integrare minorității, arată că fiul petentei a fost exclus din grădiniță datorită apartenenței sale etnice.

Anexează la dosar petiția adresată către această instituție, în care petenta arată că fiul ei a fost bătut de alți copii, fără intervenția educatoarei, iar când mama petentei a reclamat acest lucru, i s-a spus să își ia copilul „țigan” de la grădiniță.

Pentru a analiza faptele la fața locului, s-a dispus efectuarea a două investigații.

Primul raport de investigații arată următoarele:

„În data de 29.06.2009 la solicitarea echipei de investigație, doamna D A , directorul Grădiniței nr. 265 „Crăița” București, s-a prezentat la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării în scopul prezentării unui punct de vedere cu privire la conținutul memoriului doamnei G C

Menționăm că în data de 26.06.2009, dată în care echipa de investigație a anunțat, prin informare scrisă, deplasarea la sediul Grădiniței Crăița București, nici o persoană din conducerea grădiniței nu a fost disponibilă pentru discuții.

Doamna D A a declarat verbal următoarele:

- în Regulamentul de Organizare Interioară se precizează faptul că locul în cadrul grădiniței se pierde în situația în care copilul absentează nemotivat 10 zile consecutive;

- reînscriserile copiilor care au frecventat grădinița pentru anul școlar 2008-2009 s-a desfășurat în perioada 04-07.05.2009; criteriile utilizate pentru selecția copiilor au fost următoarele: frecvența foarte bună în anul școlar precedent, achitarea contribuției la termenul stabilit, comportamentul copilului și al părinților în colectiv, respectarea regulamentului de ordine interioară al unității (programul, reguli stabilite la nivelul grupei sau unității);

- decizia de reînscrisere a copiilor care au frecventat grădinița pentru anul școlar 2008-2009 se ia în Consiliul de Administrație;

- copilul doamnei G C a frecventat foarte puțin grădinița în anul școlar 2008-2009 după cum urmează: septembrie – 5 zile, octombrie – 9 zile, noiembrie – 5 zile, decembrie – 0 zile, ianuarie – 3 zile, februarie – 3 zile, martie – 6 zile, aprilie – 0 zile, mai – 0 zile; de asemenea contribuția lunară a fost de multe ori achitată cu întârziere;

- la sfârșitul lunii mai 2009 a purtat o discuție cu doamna G C , ocazie cu care i-a adus la cunoștință faptul că perioada de înscriere a copiilor pentru anul școlar 2009-2010 s-a încheiat și că oricum nu îndeplinește

criteriile de reînscrisere la Grădinița Crăița; doamna G C a proferat amenințări la adresa personalului gradiniței (ex. „Vă tai pe toți”) de față cu bodyguardul unității; ulterior discuției purtate doamna G C și-a retras dosarul, însă afirmația potrivit căreia i s-a spus „i-a dosarul și pleacă” nu este adevărată;

- nu este adevărat faptul că etnia doamnei G C ar fi contribuit în vreun fel la respingerea fiului dumneaei, dovadă fiind numărul mare de copii de etnie romă care frecventează grădinița (6 copii romi în grupa mare I, 11 copii romi în grupa mare II, 3 copii romi în grupa mijlocie I, 11 copii romi în grupa mijlocie II, 5 copii romi în ambele grupe mici); de asemenea paznicul unității este de etnie romă;

- în ceea ce privește incidentul descris în plângere legat de fiul doamnei G C, trebuie menționat că copilul nu a fost bătut astfel cum a fost descris în plângere, iar bunica acestuia a făcut scandal ignorând orice reguli ale unității și ale bunului simț;

- nota de constatare întocmită de către A B, angajat al Compartimentului de Culte și Integrare Minorități din cadrul Primăriei Sectorului 4, conține o adăugire la final mai exact paragraful „Și doamna director a făcut discriminare”.

În data de 02.07.2009 echipa de investigație a C.N.C.D. (formată din Șef Serviciu Inspecție S D și consilier juridic V S) s-a deplasat la sediul Primăriei Sectorului 4 pentru a purta discuții cu semnatarul notei de constatare, domnul A B (consilier Compartimentul Culte și Integrare Minorități din cadrul Primăriei Sector 4), precum și cu petenta, doamna G C

Doamna G C a susținut următoarele:

- și-a retras dosarul copilului de la Grădinița nr. 265 „Crăița” pentru că atât administratorul grădiniței, doamna E B, cât și bucătăreasa instituției, doamna S V, i-au adresat expresii jignitoare de genul „nu suportăm țigani”, „ia-ți copilul de țigan și pleacă din grădiniță” și „ești țigancă de la cort”;

- nu a avut cunoștință de perioada de reînscrisere a copiilor din luna mai pentru că nu i s-a comunicat de către personalul administrativ;

- la discuția dintre dumneaei și doamna E B din data de 27.04.2009 a fost prezent domnul M S (agent de pază), dar nu crede că acesta v-a recunoaște faptul că a fost jignită și umilită;

- refuzul conducerii Grădiniței nr. 265 „Crăița” de a-i reînscris copilul în anul școlar 2009-2010 este nejustificat din punct de vedere al frecvenței reduse a fiului său deoarece a adus scutiri medicale eliberate de medicul de familie pentru fiecare perioadă în care copilul a fost bolnav; de asemenea, în momentul în care a retras dosarul fiului său, nu i s-au returnat toate scutirile depuse.

În continuarea verificărilor echipa de investigație s-a deplasat la cabinetul doamnei doctor G G ( ) pentru a verifica numărul scutirilor medicale eliberate pentru G A M N. Doamna doctor G G a declarat verbal următoarele:

- în ceea ce privește copiii înscriși la grădiniță, în caz de boală acestora li se eliberează, la cererea părinților, un aviz epidemiologic prin care se atestă că

aceștia sunt apți pentru reintegrarea în colectivitate; de asemenea, tot la cererea părinților, pe aviz epidemiologic, pe verso, se menționează și boala de care au suferit copiii;

- în ceea ce privește cazul copilului G. A M N , acesta a beneficiat de un nr. de 5 avize din septembrie 2008 și până în aprilie 2009, conform înregistrărilor din fișa medicală (12.09.2008, 07.10.2008, 24.11.2008, 02.03.2009, 06.04.2009); respectivele avize ar fi putut conține și diagnosticul bolii de care a suferit copilul, dar nu există o mențiune în acest sens în fișa medicală.

În continuarea verificărilor, reprezentanții CNCD s-au deplasat la sediul Grădiniței nr. 265 „Crăița” București. La fața locului s-au purtat discuții cu următoarele persoane: doamna D A (director), doamna E B (administrator) și domnul M S (agent de securitate).

Doamna D A a înmănat echipei de investigație un punct de vedere cu privire la obiectul sesizării doamnei G C . De asemenea a susținut că este de acord cu rezolvarea amiabilă a conflictului, prin reînscriserea copilului G. A M N în anul școlar 2009-2010. Ca urmare echipa de investigație a contactat-o telefonic pe doamna G C pentru a verifica posibilitatea încheierii conflictului prin soluția propusă de doamna director. Aceasta a susținut că nu dorește ca fiul său să mai frecventeze Grădinița nr. 265 „Crăița” și că nu este de interesată de o soluționare amiabilă.

Doamna E B a înmănat echipei de investigație o notă explicativă cu privire la obiectul sesizării doamnei G C și a declarat verbal următoarele:

- bucătarul grădiniței, S V , are 62 de ani, s-a operat de pancreatită, este în concediu medical și nu mai revine la vechiul loc de muncă în anul școlar 2009-2010;

- nu a făcut niciodată referire la etnia romă în discuțiile purtate cu doamna G C

- în dimineața zilei de 27.04.2009 i-a comunicat doamnei G C că nefrecventarea grădiniței va conduce la pierderea locului copilului său, fără a-i aduce o jignire de orice natură (ultima prezență a lui G. A M N la grădiniță fiind pe 12.03.2009); întrucât doamna G C a refuzat un dialog civilizat (având un comportament care deranja părinții aflați pe coridorul instituției), agentul de securitate M S i-a solicitat să părăsească incinta grădiniței.

La cererea echipei de investigații agentul de securitate M S a înmănat reprezentanților CNCD o declarație scrisă cu privire la discuția purtată de doamna G C cu doamna E B în data de 27.04.2009.”

Al doilea raport de investigații arată următoarele:

„În data de 20.08.2009 echipa de investigație a C.N.C.D. formată din Șef Serviciu Inspecție S D și consilier juridic V S s-a deplasat la sediul Primăriei Sectorului 4 pentru a purta o nouă discuție cu petenta, doamna G C , precum și cu domnul A B - consilier Compartimentul Culte și Integrare Minorități din cadrul Primăriei Sector 4.

La fața locului domnul A B ne-a comunicat că d-na G C nu poate participa la respectiva întâlnire cu reprezentanții C.N.C.D. din

cauza programului de la servicii. De asemenea acesta ne-a informat ca nu deține informații suplimentare față de datele prezentate în petiția inițială.

Ulterior deplasării, d-na G C a contactat telefonic echipa de investigație și ne-a comunicat că va depune înscrisurile probatorii la secretariatul instituției în maxim 5 zile lucrătoare.”

Prima reclamata, în calitate de director, prin **Adresa nr. 46/02.07.2009**, înregistrată la CNCD cu **nr. 6.625/03.07.2009** (fila 16), arată că fiul petentei a avut o prezență slabă la grădiniță (30 de zile în total pe tot parcursul anului școlar), iar pentru anul școlar 2009-2010 criteriile de selecție au inclus și frecvența anterioară. Tratatamentul inadecvat nu este real, de fapt a fost o ceartă între copii (și nu bătaie), la care educatoarea a intervenit corect. La grădiniță există și alți copii romi, prin urmare nu poate fi invocat motivul apartenenței etnice pentru cele întâmplate.

A depeș la dosar delarații de martori în sensul celor afirmate (filele 17-20).

A doua reclamată, în calitate de administrator, prin adresa înregistrată la CNCD cu **nr. 7.006/20.07.2009** (fila 24), arată că nu a avut un comportament negativ la adresa petentei sau fiului petentei, nu are atribuții privind înscrierea copiilor.

VI. Motivele de fapt și de drept

În fapt, Colegiul Director reține că petenta acuză reclamatele de un comportament negativ la adresa fiicei sale datorită apartenenței etnice, cât și de excluderea copilului din grădiniță din cauza aceluiași motiv. Reclamatele neagă un astfel de comportament, prima reclamată aratând că din cauza absențelor a fost exclusă copilul de la grădiniță, a doua reclamată că nu are atribuții privind excluderea sau acceptarea copiilor la grădiniță.

În drept, Colegiul Director reține următoarele:

Constituția României, prin art. 16 alin. 1 garantează dreptul la egalitate: „Cetățenii sunt egali în fața legii și a autorităților publice, fără privilegii și fără discriminări”.

Potrivit **Constituției României**, art. 20 alin 1, „Dispozițiile constituționale privind drepturile și libertățile cetățenilor vor fi interpretate și aplicate în concordanță cu Declarația Universală a Drepturilor Omului, cu pactele și cu celelalte tratate la care România este parte.

Protocolul nr. 12 la Convenția Europeană a Drepturilor Omului, art 1 prevede interzicerea generală a discriminării: „Exercitarea oricărui drept prevăzut de lege trebuie să fie asigurată fără nici o discriminare bazată, în special, pe sex, pe rasă, culoare, limbă, religie, opinii politice sau orice alte opinii, origine națională sau socială, apartenență la o minoritate națională, avere, naștere sau oricare altă situație.”

Convenția internațională privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială definește prin art. 1 discriminarea rasială prin următoarele: „În prezenta convenție, expresia «discriminare rasială» are în vedere orice

deosebire, excludere, restricție sau preferință întemeiată pe rasă, culoare, ascendență sau origine națională sau etnică, care are ca scop sau efect de a distruge sau compromite recunoașterea, folosința sau exercitarea în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alt domeniu al vieții publice.”

Această convenție, adoptată de Adunarea generală a ONU la 21 decembrie 1965 și ratificată de România prin **Decretul nr. 345 din 14.07.1970**, prin art. 4, solicită ca statele părți să condamne „orice propagandă [...] care se inspiră din idei sau teorii bazate pe superioritatea unei rase sau unui grup de persoane de o anumită culoare sau de o anumită origine etnică”, iar prin art. 7 statele semnatare „se angajează să ia măsuri imediate și eficace [...] pentru lupta împotriva prejudecăților ce duc la discriminare rasială și pentru a favoriza înțelegerea, toleranța și prietenia între națiuni și grupuri rasiale și etnice”. Potrivit **Legii nr. 612 din 13 noiembrie 2002**, victimele discriminării rasiale (conform **Convenției internaționale privind eliminarea tuturor formelor de discriminare rasială**) se pot adresa către Comitetul pentru Eliminarea Discriminării Rasiale (ONU).

Ordonanța Guvernului nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare (în continuare **O.G. nr. 137/2000**), republicată, la art. 2 alin. 1 stabilește: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

Conform art 2, alin. (4) din **O.G. nr. 137/2000**, republicată: „Orice comportament activ ori pasiv care, prin efectele pe care le generează, favorizează sau defavorizează nejustificat ori supune unui tratament injust sau degradant o persoană, un grup de persoane sau o comunitate față de alte persoane, grupuri de persoane sau comunități atrage răspunderea contravențională conform prezentei ordonanțe, dacă nu intră sub incidența legii penale.”

Art. 15 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată, garantează dreptul la demnitate personală, stabilind: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității sau crearea unei atmosfere intimidante, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acesteia/acestuia la o rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau categorie defavorizată, ori de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia/acesteia”.

Colegiul Director constată că nu există probe privind utilizarea de injurii sau afirmații care ating dreptul la demnitate al petentei, fiului petentei sau mamei petentei. În domeniul discriminării, sarcina probei este împărțită între petent și reclamat (**O.G. nr. 137/2000**, art. 20 alin. 6: „*Persoana interesată are obligația de a dovedi existența unor fapte care permit a se presupune existența unei discriminări directe sau indirecte, iar persoanei împotriva căreia s-a formulat sesizarea îi revine sarcina de a dovedi că faptele nu constituie discriminare.*” În situația în care petenta nu a avut posibilitatea de a dovedi existența unor fapte ce permit a se presupune existența unei discriminări, s-a dispus efectuarea de investigații la fața locului, pentru a discuta cu martorii posibili. Aceștia nu au confirmat cele arătate în petiție.

Privind neînscrierea copilului în următorul an școlar, Colegiul director constată că motivul nu a fost apartenența etnică al fiului petentei, ci faptul că a lipsit foarte mult în anul școlar anterior.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare**, republicată, cu unanimitatea de voturi ale membrilor prezenți la ședință

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Încălcarea dreptului la demnitate nu se poate constata din lipsă de probe, conform art 20 alin. 6 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată;
2. Îngrădirea accesului copilului reclamatei nu reprezintă discriminare, conform art. 2 al **O.G. nr. 137/2000**, republicată;
3. O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților și Primăriei Sectorului 4, Compartimentul Culte și integrare minorități.

VII. Modalitatea de plată a amenzii: —

VIII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ** la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

GERGELY DEZIDERIU – Membru

HALLER ISTVÁN – Membru

NIȚĂ DRAGOȘ TIBERIU – Membru

PANFILE ANAMARIA - Membru

TRUINEA PAULA ROXANA – Președintă a.i.

Data redactării 29.10.2009

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, în fața instanței de contencios administrativ, potrivit **O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ**, constituie de drept titlu executoriu.

